

Omejitve dedovanja – posebna pravila

Vsebino zagotavlja

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters) Slovaška

1 Ali po pravu te države članice obstajajo posebna pravila, ki iz gospodarskih, družinskih ali socialnih razlogov določajo omejitve, ki se nanašajo ali vplivajo na dedovanje nepremičnin, določenih podjetij ali drugih posebnih kategorij premoženja, ki se nahajajo v tej državi članici?

Da, obstajajo posebne kategorije premoženja, za katere se uporablja posebna ureditev v skladu s členom 30 Uredbe (EU) št. 650/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju. Slovaška je Komisijo obvestila o teh kategorijah premoženja in veljavni zakonodaji v času poročanja. V tem dokumentu so predstavljeni trenutno veljavni predpisi.

Določbe o posebnih ureditvah so razdeljene glede na kategorijo premoženja, ki je predmet dedovanja:

A – Kmetijska in gozdna zemljišča

Člen 23 zakona št. 180/1995 o nekaterih ukrepih za ureditev lastninskih pravic na zemljišču, kakor je bil spremenjen

(1) Razen če ni s tem zakonom določeno drugače, pravni akt ali sodna odločba o ureditvi solastništva ali sodna odločba o dedovanju ne sme z delitvijo obstoječega zemljišča iz člena 21(1) privedi do parcele kmetijskega zemljišča, manjše od 2 000 m², ali parcele gozdnega zemljišča, manjše od 5 000 m².

(2) Če se dediči ne dogovorijo o dedovanju zemljišča iz člena 21(1) v skladu s pogoji iz odstavka 1 ali če zaradi teh pogojev sodišče ne more potrditi deleža zapuščine za vsakega dediča, sodišče odloči, da zemljišče pripade dedičem, ki ga bodo lahko najboljše upravljali. Sodišče tudi odloči o dolžnosti tega dediča, da se dogovori z drugimi dediči.

(4) Dediči morajo izjavo iz odstavka 3 podati pisno in je ne morejo umakniti.

(6) Terjatve dedičev iz naslova ureditve dedovanja v skladu z odstavkoma 2 in 3 zastarajo v desetih letih. Za zavarovanje takih terjatev se ob vpisu lastninske pravice dolžnika za upnika ustanovi zastavna pravica na tem zemljišču; kakršna koli zakonska prednost starejše zastavne pravice se ne uporablja. Upnik ima predkupno pravico glede zemljišča, ki je predmet zastavne pravice.

(7) Če je sodišče odločilo o dogovoru solastnikov, se tudi za njihov dogovor uporabljajo pogoji iz odstavkov 2 do 5.

B – Zemljiška združenja

Člen 8 zakona št. 97/2013 o zemljiških združenjih, kakor je bil spremenjen

(1) Za namene tega zakona skupno nepremično premoženje pomeni eno nepremičnino, sestavljeno iz več ločenih parcel. Skupno nepremično premoženje je nedeljivo, razen v primerih iz odstavka 2 (opomba: odstavek ne vključuje dedovanja, zato se ne uporablja nobena izjema). Skupnega lastništva nad skupnim nepremičnim premoženjem ni mogoče ukiniti in urediti v skladu s splošnimi določbami o ukinitvi in ureditvi solastništva (na podlagi civilnega zakonika).

C - Najem stanovanja in prenos deleža člana v stanovanjski zadrugi

Člena 706 in 707 zakona št. 40/1964 civilnega zakonika (*Občiansky zákonník*)

Prenos najemnega razmerja ni predmet dedovanja, zato notar na zahtevo izda le potrdilo o zadevnih dedičih za namene člena 706 civilnega zakonika. Vendar je delež člana premoženje in je torej predmet dedovanja v skladu s pravicami dedičev.

Člen 706 civilnega zakonika:

(1) Če najemnik umre in stanovanje ni v skupnem najemu zakoncev, najemniki (sonajemniki) postanejo pokojnikovi otroci, vnuki, starši, sorojenci, zet in snaha, ki so na dan smrti pokojnika živeli z njim v skupnem gospodinjstvu in nimajo svojega stanovanja. Osebe, ki so skrbele za skupno gospodinjstvo pokojnega najemnika ali so bile odvisne od njega, prav tako postanejo najemniki (sonajemniki), če so s pokojnikom živele v skupnem gospodinjstvu vsaj tri leta pred njegovo smrtjo in nimajo svojega stanovanja.

(2) [...]

(3) Če umre najemnik stanovanja stanovanjske zadruge in stanovanje ni v skupnem najemu zakoncev, se ob smrti najemnika njegovo članstvo v zadrugi in najem stanovanja preneseta na dediča, ki je podedoval članski delež.

Člen 707 civilnega zakonika:

(1) Če eden od zakoncev, ki sta bila sonajemnika stanovanja, umre, preživeli zakonec postane edini najemnik.

(2) Če je to zadružno stanovanje, skupni najem stanovanja zakoncev preneha ob smrti enega od zakoncev. Če je bila pravica do zadružnega stanovanja pridobljena med zakonsko zvezo, preživeli zakonec ostane član zadruge in ima v lasti članski delež; sodišče to upošteva v zapuščinskem postopku. Če umre zakonec, ki je pravico do zadružnega stanovanja pridobil pred sklenitvijo zakonske zveze, se ob njegovi smrti članstvo v zadrugi in najem zadružnega stanovanja preneseta na dediča, ki je podedoval članski delež. Če je predmetov najema več, se lahko pokojnikovo članstvo prenese na več dedičev.

(3) Če eden od sonajemnikov umre, se njegova pravica prenese na druge sonajemnike.

D - Lastniški delež v družbi z omejeno odgovornostjo

Člena 116 in 117 zakona št. 513/1991, kakor je bil spremenjen – če je pokojnik umrl po 1. januarju 1992

Člen 116 trgovskega zakonika (*Obchodný zákonník*):

(1) [...]

(2) Lastniški delež se deduje. Če to ni družba z enim družbenikom, se lahko z aktom o ustanovitvi izključi dedovanje lastniškega deleža. Dedič, ki ni edini družbenik, lahko zahteva preklic svoje udeležbe, če od njega ni mogoče pošteno zahtevati, da je družbenik [...].

Člen 117 trgovskega zakonika:

(1) Razdelitev lastniškega deleža je mogoča le ob njegovem prenosu ali prehodu na dediča ali pravnega naslednika družbenika. Za razdelitev lastniškega deleža je potrebna odobritev generalne skupščine.

(2) Z aktom o ustanovitvi se lahko izključi razdelitev lastniškega deleža.

(3) Pri razdelitvi lastniškega deleža je treba ohraniti znesek naložbe iz člena 109(1) (vrednost naložbe družbenika

mora biti najmanj 750 EUR).

E - Pokojnikova plača

Člen 35 zakona št. 311/2001, delovni zakonik (*Zákonník práce*), kakor je bil spremenjen

Razen če ni s posebno zakonodajo določeno drugače, denarni zahtevki delavca ne prenehajo z njegovo smrtjo. Pravice delavca do plačila iz naslova zaposlitve do največ štirikratnika njegovega povprečnega mesečnega zaslužka preidejo neposredno na njegovega zakonca, otroke in starše, če so ob smrti živeli z njim v skupnem gospodinjstvu. Če takih oseb ni, se pravice do plačila dedujejo.

F - Pokojnine

(1) Člen 21 zakona št. 650/2004 o dodatnih pokojninskih shemah, kakor je bil spremenjen

Trenutna vrednost osebnega računa udeleženca, ki je prejemnik začasne dodatne starostne pokojnine ali začasne dodatne pokojnine na podlagi delovne dobe, je predmet dedovanja, če pokojni udeleženec, ki je prejemnik začasne dodatne starostne pokojnine ali začasne dodatne pokojnine na podlagi delovne dobe, v pogodbi o pokojninskem varčevanju ni določil druge fizične ali pravne osebe kot upravičenca do izplačila trenutne vrednosti osebnega računa.

(2) Člena 40 in 40a zakona št. 43/2004 o shemah starostnih pokojnin, kakor je bil spremenjen

Člen 40

(1) Ob smrti osebe, ki je plačevala prispevke v shemo starostnih pokojnin, je upravičenec, ki ga je navedena oseba imenovala v pogodbi o pokojninskem varčevanju, upravičen do izplačila zneska, ki ustreza trenutni vrednosti pokojnikovega osebnega pokojninskega računa na dan, ko je pokojninska družba izvedela za smrt varčevalca, zmanjšanega za znesek obveznih prispevkov, ki jih je zahtevala agencija za socialno zavarovanje (*Sociální poistovna*) in so bili neupravičeno preneseni v imenu pokojnika, ter za stroške, ki so pokojninski družbi razumno nastali pri izplačilu tega zneska v gotovini ali pri prenosu v državo, ki ni članica euroobmočja, in povečanega za obvezne prispevke, ki jih mora agencija za socialno zavarovanje še prenesti. Če varčevalec v pogodbi o pokojninskem varčevanju ni imenoval nobenega upravičenca ali če upravičenec ne obstaja, to premoženje postane predmet dedovanja.

(2) Upravičenec ni upravičen do plačila zneska iz odstavka 1, če je sodišče s pravnomočno sodbo ugotovilo, da je zadevna oseba namerno povzročila smrt varčevalca.

Člen 40a

(1) Ob smrti prejemnika doživljenjske pokojnine je upravičenec, ki ga je prejemnik imenoval v pogodbi o pokojninskem zavarovanju, upravičen do izplačila zneska na podlagi člena 32(2) ali pavšalne dajatve na podlagi člena 46g(5) od dne, ko se je zavarovatelj seznanil s prejemnikovo smrtjo. Če prejemnik v pogodbi o pokojninskem zavarovanju ni imenoval nobenega upravičenca ali če upravičenec ne obstaja, znesek, opredeljen v prvem stavku, postane predmet dedovanja.

(2) Upravičenec iz odstavka 1 ni upravičen do izplačila zneska na podlagi člena 32(2) ali pavšalne dajatve na podlagi člena 46g(5), če je sodišče s pravnomočno sodbo ugotovilo, da je zadevna oseba namerno povzročila smrt prejemnika.

Člen 118 zakona št. 461/2003 o socialni varnosti, kakor je bil spremenjen

(1) Če je fizična oseba, ki je izpolnjevala pogoje za upravičenost do dajatve, umrla po uveljavljanju pravice do dajatve in pravice do njenega izplačila, se pravice zadevne osebe do zneskov, dolgovanih na dan njene smrti, zaporedoma prenesejo na zakonca, otroke in starše.

(2) Če je fizična oseba, ki je izpolnjevala pogoje za upravičenost do nadomestila za primer bolezni, nadomestila za poškodbo, nadomestila za rehabilitacijo, nadomestila za prekvalifikacijo, nadomestila zagotovljenega zavarovanja ali nadomestila za primer brezposelnosti, umrla pred uveljavljanjem pravice do teh dajatev, se pravice zadevne osebe do zneskov, dolgovanih na dan njene smrti, zaporedoma prenesejo na zakonca, otroke in

starše.

(3) Če je bila dajatev dodeljena pred smrtjo fizične osebe, ki je izpolnjevala pogoje za upravičenost do dajatve in upravičenost do njenega izplačila, se zapadli zneski, ki na dan smrti navedene osebe niso bili izplačani, izplačajo fizičnim osebam iz odstavka 1 (prvi stavek).

(4) Pravice, ki se prenesejo na fizične osebe iz odstavkov 1 do 3, se ne dedujejo; dedujejo se, če takih fizičnih oseb ni.

(5) Če ni fizičnih oseb, ki bi bile upravičene do dajatev iz odstavkov 1 do 4, so te dajatve drugi dohodki iz osnovnega sklada, iz katerega bi morale biti izplačane.

2 Ali se po pravu te države članice ta posebna pravila uporabljajo za dedovanje navedenega premoženja ne glede na pravo, ki se uporablja za dedovanje?

Da. Bodisi je pokojnikova pravica, da določi osebe, ki bodo po njegovi smrti pridobile premoženje namesto zakonitih dedičev (npr. pogodba o dodatnem pokojninskem varčevanju), bodisi se to nanaša na določeno kategorijo premoženja, za katero je z zakonom določeno, kako je treba z njim razpolagati po pokojnikovi smrti (npr. ukrepi za ureditev lastninskih pravic na zemljišču, socialnovarstvene dajatve).

3 Ali po pravu te države članice obstajajo posebni postopki za zagotavljanje skladnosti z navedenimi posebnimi pravili?

Kar zadeva nepremično premoženje, organ, pristojen za vodenje zemljiške knjige, ne vpiše novopridobljenih lastninskih pravic v zemljiško knjigo, če v zapuščinskem postopku niso bili upoštevani predpisi, predstavljeni pri prvem vprašanju.

V zapuščinskem postopku, ki poteka na Slovaškem, predpise, predstavljene pri prvem vprašanju, po navodilih sodišča uporabi notar, ki vodi zapuščinski postopek. Izid tega postopka je sklep o dedovanju in katera koli stranka, ki meni, da ni v skladu s posebnimi veljavnimi ureditvami, lahko vloži pravno sredstvo, s katerim izpodbija izid postopka.

Zadnja posodobitev: 06/05/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.